

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
**Охорона та захист
авторських і суміжних прав
в Україні**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ПРАВА, ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

Освітній ступінь	Магістр
Галузь знань	01 Освіта
	014 Середня освіта (Історія).
Спеціальність	
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Історія)
Кількість кредитів	3
Рік підготовки, семестр	1 рік, 8 семестр
Компонент освітньо-професійної програми	Вибірковий компонент
Дні занять	згідно з розкладом
Мова викладання	Українська
Консультації	щосереди 12.00-13.00 (210 кабінет, з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM та Google-class).
Викладач	Кандидат юридичних наук, доцент Єфремова Олена Петрівна
Контакти	E-mail: yefremova111999@gmail.com м.т.0938000039

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Охорона та захист авторських і суміжних прав в Україні» розрахований на студентів закладів вищої освіти з урахуванням наявності у них бакалаврського рівня знань, які навчаються за освітньо-професійними програмами

підготовки магістра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Предмет викладання дисципліни «Охорона та захист авторських та суміжних прав в Україні» вивчення теоретичних засад формування законодавчої бази, що регулює відносини, пов'язані з охороною та захистом авторських прав, аналіз колізій та прогалин чинного законодавства, дослідження судової практики та досвіду зарубіжних країн

Мета курсу «Охорона та захист авторських та суміжних прав в Україні» є поглиблення теоретичних знань у сфері правового регулювання відносин інтелектуальної власності, пов'язаних з охороною та захистом авторських і суміжних прав, та набуття практичних навичок для вирішення конкретних юридичних ситуацій.

Після завершення вивчення дисципліни «Охорона та захист авторських та суміжних прав в Україні» дозволяє набути студентам додаткових фахових компетенцій при опануванні циклу дисциплін професійної підготовки. Отримані студентом знання, вміння та навички допомагають слухачам поглибити свої знання з найбільш важливих теоретичних положень курсу, краще засвоїти якісні зміни та оновлення, що відбуваються на сучасному етапі; прищеплюють слухачам комплекс практичних знань і навичок, необхідних для формування в них високої професійної майстерності; глибше вивчити останні зміни та доповнення, внесені в чинне законодавство з інтелектуальної власності, виробити у студентів вміння правильно застосовувати його норми до конкретних правових ситуацій.

Програма навчальної дисципліни складається з 3-х кредитних модулів:

Зміст першого модулю включає:

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності та інтелектуальних прав

Тема 2. Поняття, функції та нормативна база авторського права.

Зміст другого модулю включає:

Тема 3. Поняття суміжних прав. Зміст та порядок здійснення суміжних прав.

Тема 4. Суб'єкти і об'єкти авторських прав і суміжних прав.

Тема 5. Захист майнових та особистих немайнових прав автора твору.

Зміст третього модулю включає:

Тема 6. Договірна процедура охорони комерційного розпорядження виключним характером на твір і на об'єкт суміжних прав.

Тема 7. Основні положення захисту авторських і суміжних прав і види відповідальності за їх порушення.

Тема 8. Захист виключних прав, авторських і суміжних прав у законодавстві зарубіжних країн.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 1	Здатність цінувати українську культуру і мультикультурність у суспільстві, діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.
ЗК 2	Здатність до оригінального та критичного мислення, аналізу і синтезу

ЗК 7	Здатність виявляти ініціативу у професійній сфері, проводити інноваційну діяльність, управляти робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
ФК1	Здатність розуміти наукові здобутки у сфері освіти, педагогіки та історії, враховувати їх у професійній діяльності та запроваджувати в освітній процес закладів загальної середньої освіти.
ФК2	Здатність здійснювати наукові дослідження на засадах академічної доброчесності, опрацьовувати наукові та інформаційні джерела з педагогіки та історії, здатність до написання доповідей, статей.
ФК8	Здатність до використання сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі та в наукових дослідженнях

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1.					
1	Тема 1. Поняття інтелектуальної власності та інтелектуальних прав	11	2	1	8
2	Тема 2. Поняття, функції та нормативна база авторського права.	11	2	1	8
	Всього за модуль 1	22	4	2	16
Модуль 2.					
3	Тема 3. Поняття суміжних прав. Зміст та порядок здійснення суміжних прав.	13	2	2	7
4	Тема 4. Суб'єкти і об'єкти авторських прав і суміжних прав.	13	2	2	7
5	Тема 5. Захист майнових та особистих немайнових прав автора твору.	12	2	2	8
	Всього за модуль 2	34	6	6	22
Модуль 3.					
6	Тема 6. Договірна процедура охорони комерційного розпорядження виключним характером на твір і на об'єкт суміжних прав.	13	2	2	7
7	Тема 7. Основні положення захисту авторських і суміжних прав і види відповідальності за їх порушення.	13	2	2	7
8	Тема 8. Захист виключних прав, авторських і суміжних прав у законодавстві	12	2	2	8

	зарубіжних країн.				
Всього за модуль 3	34	6	6	22	
Разом за курс	90	16	14	60	

Тематика практичних занять.

Зміст першого модулю включає:

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності та інтелектуальних прав

Основні поняття інтелектуальної власності. Система прав інтелектуальної власності. Творчість як основний критерій охорони результату інтелектуальної діяльності і авторства його творця. Зміст виключного інтелектуального права. Державна реєстрація в сфері права інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності як сукупність авторських, суміжних, патентних та інших виняткових прав.

Тема 2. Поняття, функції та нормативна база авторського права.

Поняття, функції та джерела авторського права. Встановлення режиму використання творів. Суб'єкти і об'єкти авторських прав. Особисті немайнові інтелектуальні авторські права. Виключне (майнове) інтелектуальне авторське право, його зміст, межі (межі) існування і обмеження його дії за законом. Авторські права на службові твори і твори, створені на замовлення.

Зміст другого модулю включає:

Тема 3. Поняття суміжних прав. Зміст та порядок здійснення суміжних прав.

Права виконавців, виробників фонограм та виробників відеограм, організацій мовлення. Поняття, основні задачі, функції, принципи та джерела суміжних прав. Правова охорона суміжних прав. Суб'єкти і об'єкти суміжних прав. Зміст щодо певних об'єктів та строк дії суміжних прав.

Тема 4. Суб'єкти і об'єкти авторських прав і суміжних прав.

Суб'єкти авторських прав і суміжних прав. Співавторство. Об'єкти авторських прав і суміжних прав. Форма об'єктів авторських прав і суміжних прав. Регістрація об'єктів. Похідні твори. Складові творів. Бази даних. Аудіовізуальний твір.

Тема 5. Захист майнових та особистих немайнових прав автора твору.

Особисті немайнові права автора та право на визнання свого авторства. Право на ім'я. Право обрати псевдонім, залишитися анонімним. Право на збереження цілісності твору. Інші особисті немайнові права. Виключне право на використання твору (виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами). Обмеження майнових прав автора.

Зміст третього модулю включає:

Тема 6. Договірна процедура охорони комерційного розпорядження виключним характером на твір і на об'єкт суміжних прав.

Види договорів про відчуження виключного права на твір і на об'єкт суміжних прав. Основні положення ліцензійних договорів про надання права використання твору і об'єкта суміжних прав. Договір авторського замовлення. Колективне управління винятковими авторськими і суміжними правами.

Тема 7. Основні положення захисту авторських і суміжних прав і види відповідальності за їх порушення.

Особливості захисту і відповідальність за порушення авторських, суміжних, патентних прав на результати інтелектуальної діяльності. Загальні способи захисту авторських та суміжних прав: види та їх характеристика: відшкодування збитків; припинення порушення права. Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення інтелектуальних прав.

Тема 8. Захист виключних прав, авторських і суміжних прав у законодавстві зарубіжних країн.

Реалізація пропрієтарної концепції виключних прав у зарубіжному законодавстві. Міжнародне приватне право. Спеціальні способи захисту авторських та суміжних прав. Особливості доказування у спорах щодо захисту авторських прав. Захист авторських та суміжних прав у зарубіжних країнах.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення:

1. «Охорона та захист авторських та суміжних прав в Україні». Робоча програма для студентів спеціальності - 014 Середня освіта (Історія), за освітнім рівнем – магістр.
2. «Охорона та захист авторських та суміжних прав в Україні». Методичні рекомендації до семінарських занять для студентів спеціальності - 014 Середня освіта (Історія), за освітнім рівнем – магістр.
3. «Охорона та захист авторських та суміжних прав в Україні». Методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів спеціальності - 014 Середня освіта (Історія), за освітнім рівнем – магістр.

Основна література:

1. Цивільно-правова охорона та захист авторського права в сучасних умовах технологічного розвитку [Текст] : монографія / Колектив авторів : О. О. Штефан, А. С. Штефан, І. І. Петренко, О. О. Мацкевич, В. М. Троцька, С. А. Петренко; за наук. ред. Н. М. Мироненко. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 341 с.
2. Право інтелектуальної власності в Інтернеті : [наук.-практ. посібник] / С.А. Петренко, В.М. Троцька. – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2013. – 288 с.
3. Охорона інтелектуальної власності: Нормативно-правові акти /За заг. ред. О. Д. Святоцького. — К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004.
4. Конституція України [Текст]: зі змінами та доповненнями: [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
5. Кодекси України:
Цивільний кодекс України: Офіційний текст. – К.: Кондор, 2004.
Господарський кодекс України: Офіційне видання “Кодекси України”. – К.: Форум, № 1 / 2004.
Кримінальний кодекс України: Офіційне видання “Кодекси України”. – К.: Форум, №11/ 2004.
Кодекс України про адміністративні правопорушення: Офіційне видання “Кодекси України”. – К.: Форум, № 1 / 2005.
6. Брукинг Э. Интеллектуальный капитал / [Пер. с англ.] – под ред. Л.Н. Ковалик. – СПб.: Питер, 2016. – 288 с.
7. Дроб'язко В.С., Право інтелектуальної власності: [навч. посіб.] / [В.С. Дроб'язко, Р.В. Дроб'язко]. – К.: Юрінком Інтер, 2019. – 512 с.
8. Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності в Україні: [навч. посіб.] / В.О. Жаров. – К.: Інст. інт. власн. і права, 2018. – 88 с.
9. Зинов В.Г. Управление интеллектуальной собственностью: [учеб. пособ.] – М.: Дело, 2017. – 512 с.
10. Кельчевская Н.Р., Павлов М.Е. Сущность интеллектуального капитала / Н.Р. Кельчевская, М.Е. Павлов / Сб.: Труды Всероссийского симпозиума по экономической теории. – Екатеринбург: Институт экономики УрОран, 2019. – С.203-205.

11. Менеджмент та маркетинг інновацій: [монограф.] / За ред. С.М. Уляшенка. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2018. – 616 с.

Допоміжна

1. Бондаренко С.В. Авторське право і суміжні права: [навч. посіб.] / С.В. Бондаренко. – К.: Ін-т. інт. власн. і права, 2019. – 260 с.
2. Бутнік – Сіверський О. Б. Економіка інтелектуальної власності / О. Б. Бутнік-Сіверський. – К.: Інст. інт. власн. і права, 2015. – 296 с.
3. Демченко Т.С. Охорона товарних знаків (порівняльн-правовий аналіз): [монограф.] / Т.С. Демченко. – Ін-т. держави і права ім. М. В. Корецького НАН України, 2018. – 184 с.
4. Жаров В. О. Захист права інтелектуальної власності в Україні: [навч. посіб.] / В.О. Жаров. – К.: Інст. інт. власн. і права, 2015. – 88 с.
5. Кожарская И.Ю. Патентное право / И.Ю. Кожарская, Б.Г. Прахов. – К.: Інст. інт. власн. і права, 2019. – 140 с.
6. Крайнев П. П. Інтелектуальна економіка: управління промисловою власністю: [монограф.] / П.П. Крайнев. – К.: Видавничий Дім “ІнЮре”, 2017. – 448 с.
7. Крайнев П.П. Патентування винаходів в Україні: [монограф.] / Крайнев П.П., Роботягова Л.І., Дятлик І.І. – К.: Видавничий Дім “ІнЮре”, 2019. – 340 с.
8. Мендрул А.Г. Оценка стоимости нематериальных активов / А.Г. Мендрул, В.С. Карцев. – К.: ООО “Полиграф-Информ”, 2018. – 264 с.
9. Цибульов П. М. Популярно про інтелектуальну власність / П.М. Цибульов, В.П. Чеботарьов. – К.: ТОВ “Альфа – ПІК”, 2015. – 56 с.
10. Тофило А.В. Экспертиза объектов интеллектуальной собственности: заявки на изобретения и полезные модели / А.В. Тофило. – К.: Інст. інт. власн. і права, 2017. – 176 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://op.espacenet.com/> або з сайту ЄГІВ: <http://www.european-patent-office.org> ESP@CENET – Електронно-цифрова бібліотека Європейського патентного відомства ESP@CENET
2. <http://www1.ipdl.jpo.g-o.jp/PA1> /cg-i-bin/PA1 IN1T або з сайту відомства: <http://www.jpo.go.jp> – Searching IPDL: розділи Searching PAJ (англомовні реферати), Patent Database (повні описи, нумераційний пошук) Concordance (відповідність між номерами різних публікацій одного винаходу), FI/F-term search (застосування японських пошукових класифікацій) – Електронно-цифрова бібліотека Патентного відомства Японії

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов’язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дефлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці проєктної заявки забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	7	До 8	до 45
Індивідуальне завдання (презентації)	7	1	до 7
Самостійна робота: вирішення практичних ситуацій; складання процесуальних документів; науковий проєкт ¹	7	1	до 7
Підсумкова контрольна робота	1	16	до 16
Усього			до 75
Залік:			до 25
Разом:			до 100

¹ Самостійна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не виконав самостійну роботу до екзамену не допускається.

